

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce JUDr. Romana Říčky, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: **Š. V.**
zastoupená advokátem Mgr. Janem Polou
se sídlem Teslova 1129/2b, Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-336/2015-ODSK-OTC/7
a o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-334/2015-ODSK-OTC/7

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-336/2015-ODSK-OTC/7 se zamítá.
- II. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-334/2015-ODSK-OTC/7 se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutími označenými v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadená rozhodnutí“) žalovaný zamítl žádosti žalobkyně o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti s odkazem na § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obětech trestných činů“). V odůvodnění napadených rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobkyně v žádostech, které mu byly doručeny 9. 11. 2015, uplatnila nárok

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

na poskytnutí peněžité pomoci v paušální částce ve výši 200 000 Kč dle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů, neboť v důsledku trestného činu zemřela její dcera D. V., a dále její otec R. S., Na základě provedení dokazování žalovaný zjistil, že dne 4. 11. 2013 byla zavražděna dcera žalobkyně D. V. a též její otec R. S.; V. S. (matce žalobkyně) byla způsobena těžká újma na zdraví. Uvedeného skutku se dopustil Mgr. O. D., který byl rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 8. 2014 č.j. 50 T 6/2014 – 1378 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 11. 2014 č.j. 3 To 117/2014 – 1486 uznán vinným ze spáchání zločinu vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. a), j) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu porušování domovní svobody dle § 178 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, za což byl odsouzen k úhrnnému výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání 27 roků. Dne 5.11.2013 byl se žalobkyní sepsán úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu, ve kterém žalobkyně uvedla okolnosti týkající se průběhu spáchání trestného činu. Téhož dne byla žalobkyně ze strany orgánů činných v trestním řízení poučena jako oběť trestného činu podle zákona o obětech trestných činů. Převzetí poučení oběti trestného činu – formuláře „Základní informace pro oběť trestného činu podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů“, jehož součástí jsou rovněž informace o možnosti žádat o peněžitou pomoc, stvrdila žalobkyně svým podpisem na č.l. 160 a 161 trestního spisu.

2. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-334/2015-ODSK-OTC/7 žalovaný navíc konstatoval, že žalobkyně do protokolu o výslechu svědka ze dne 29.11.2013 uvedla následující: *„Bydlíme společně s manželem J. V. v dvougeneračním domě v X. V domě jsme bydleli společně s mými rodiči, a to R. a V. S., kteří bydleli v přízemí a my s manželem a dcerou D. V. v prvním poschodí. Dům má pro každou bytovou jednotku zvláštní vchod.... Z bytové jednotky našich rodičů se nelze dostat vnitřkem do části, kterou obýváme my. Jedná se o samostatné bytové jednotky s vlastními vchody...“*
3. Následně žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí poukázal na § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů, podle kterého lze žádost o poskytnutí peněžité pomoci podat nejpozději do dvou let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do pěti let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká. V citovaném ustanovení jsou dle žalovaného stanoveny prekluzivní lhůty, jejichž běh je na sobě navzájem nezávislý, v nichž musí být žádost u žalovaného podána (tj. ministerstvu doručena), aby ji bylo možno považovat za včasnou. Uplynutím byť i jedné z těchto lhůt právo na poskytnutí peněžité pomoci ze zákona zaniká. K trestnému činu došlo dne 4. 11. 2013, přičemž předmětná žádost byla (v obou případech) žalovanému doručena až dne 9. 11. 2015. Z provedení dokazování přitom nebylo zjištěno, že by nastaly okolnosti, které by žalobkyni objektivně bránily ve včasné uplatnění nároku. O skutečnosti, že žalobkyně byla ze strany policie řádně poučena o možnosti uplatnit nárok na poskytnutí peněžité pomoci obětem trestného činu, svědčí její podpis na č.l. 160 a 161 trestního spisu, jímž stvrdila převzetí formuláře „Základní informace pro oběť trestného činu podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů“. Z provedení dokazování tak bylo spolehlivě prokázáno, že se žadatelka o trestném činu dozvěděla týž den, kdy k němu došlo, tedy 4.11.2013, avšak žádosti podala až ke dni 9.11.2015, tj. až po

uplynutí dvouleté subjektivní lhůty. Její právo na poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů tak zaniklo před podáním žádosti.

4. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-334/2015-ODSK-OTC/7 žalovaný nad rámec výše uvedeného podotkl, že i kdyby byla žádost (kterou žalobkyně uplatnila z důvodu zavraždění jejího otce) podána včas, nebylo by možné jí vyhovět, protože otec žalobkyně R. S. se žalobkyní v době své smrti nesdílel společnou domácnost. Tato skutečnost dle žalovaného vyplývá z výše citované svědecké výpovědi žalobkyně a zdůraznil ji i Krajský soud v Ostravě při rozhodování o uplatněných nárocích na náhradu škody, s nimiž se rodina žalobkyně připojila k trestnímu řízení. Z jeho rozsudku ze dne 13.8.2014 č.j. 50T 6/2014 – 1378 plyne, že „...manželé S. a manželé V. se svou dcerou bydleli v samostatných bytových jednotkách, což se koneckonců přiznává i v písemném návrhu na náhradu škody...“ Vzhledem k tomu, že zemřelý otec žalobkyně nežil se žalobkyní v době své smrti ve společné domácnosti, neposkytoval jí výživu (což sama žalobkyně uvedla v žádosti), ani k tomu nebyl povinen, nelze žalobkyni zařadit do okruhu osob, jimž zákon o obětech trestných činů v § 24 odst. 1 písm. c) přiznává právo na peněžitou pomoc.
5. Dvěma samostatnými žalobami podanými u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věcí žalovanému k dalšímu řízení. V obou žalobách (řízení o nich bylo původně vedeno pod sp. zn. 6 A 92/2017 a 6 A 93/2017) shodně namítla, že její nárok prekludován nebyl. Lhůta uvedená v § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů začala podle žalobkyně běžet až po uplynutí 3 – 4 týdnů od spáchání trestného činu, který se stal 4. 11. 2013. Žalobkyně byla trestným činem silně zasažena, bezprostředně po něm začala užívat antidepresiva, postupně se dostavilo uvědomění si celé situace spočívající ve ztrátě jediné dcery a otce. Nemajetková újma způsobená trestným činem tak žalobkyni vznikla až s odstupem času a až s odstupem času se o ní žalobkyně dozvěděla. Není možné po ní spravedlivě požadovat, aby jí lhůta k uplatnění nároku podle § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů začala běžet již v den smrti její dcery a otce, jelikož v takových okamžicích nemá poškozený myšlenky na to, aby podával jakékoliv žádosti o peněžitou pomoc.
6. Žalobkyně dále zpochybnila okamžik skončení lhůty uvedené v § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů, přičemž poznamenala, že nebyla orgánem činným v trestním řízení ani nikým jiným poučena, že předmětná žádost musí být ve lhůtě 2 let nejen odeslána žalovanému, nýbrž mu též doručena. Předmětné žádosti byly žalobkyní odeslány dne 3. 11. 2015 a poštovní doručovatelka měla na uvedenou adresu (Hybernská 18, 110 00 Praha 1) zásilku doručovat 5. 11. 2015. Žalovaný má však poštu prostřednictvím dosílky přeposílanou na adresu Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, takže zásilka mu byla ke kontrole předložena až dne 9. 11. 2015.
7. Žalobkyně v žalobách odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2016 č.j. 9 A 162/2015 – 83 a navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016 č.j. 2 As 134/2016 – 59 a závěrem uvedla, že napadená rozhodnutí jsou nezákonná také pro nepřiměřenou délku řízení a nepřiměřenou tvrdost.
8. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-334/2015-ODSK-OTC/7 pak žalobkyně označila za nezákonné také z toho důvodu, že žalovaný neposoudil její spolužití s otcem jako spolužití ve společné domácnosti. Žalobkyně má za to, že se svým otcem v době jeho smrti sice nežila v jednom bytě, ale společnou domácnost s ním sdílela. V této

souvislosti odkázala na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 28.11.2013 sp. zn. 21 Cdo 292/2013 a ze dne 28.2.2012 sp. zn. 21 Cdo 4795/2009.

9. Žalovaný navrhl, aby soud žaloby zamítl. Ve vyjádření k žalobám zopakoval, že žádosti žalobkyně byly zamítnuty, protože došlo k marnému uplynutí dvouleté zákonné subjektivní lhůty stanovené v § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů. K trestnému činu došlo dne 4. 11. 2013 a ve stejný den se žalobkyně dozvěděla o trestném činu a již z podstaty věci i o tom, že jí byla způsobena újma. Žádosti žalobkyně byly žalovanému doručeny dne 9. 11. 2015. Není chybou žalovaného, že žalobkyně svá podání zasílala na nesprávnou adresu, ačkoliv jediné sídlo žalovaného je na adrese Vyšehradská 16. 128 10 Praha 2. Pokud došlo k jakémukoliv zdržení v přepravě v důsledku této skutečnosti, nemůže jít daný následek za žalovaným. Nadto z doručované písemnosti lze vyčíst, že do depa poštovního přepravce byla zásilka doručena až dne 5. 11. 2015 (k předání písemnosti konkrétnímu poštovnímu doručovateli tedy došlo uvedeného dne). I s ohledem na tuto skutečnost nemůže námitka žalobkyně týkající se „dosílky“ žalovaného na adresu jeho sídla obstát. Jelikož má uplatnění práva na peněžitou pomoc charakter uplatnění hmotněprávního nároku, musí být poslední den lhůty právo uplatněno u žalovaného, tj. žádost mu musí být doručena; nestačí její podání k poštovní přepravě. Zmeškání lhůty má za následek prekluzi práva. Je tedy lhostejné, kdy žalobkyně podala žádosti k poštovní přepravě. Za irrelevantní pak žalovaný označil tvrzení, že žalobkyně nebyla ve výše uvedeném smyslu poučena ze strany vyšetřujícího orgánu.
10. Dle žalovaného je nesporné, že trestný čin představoval pro žalobkyni otřesnou událost, která se bezpochyby podepsala na její psychice. Neztotožňuje se však s tvrzením, že počátek běhu dvouleté subjektivní lhůty k podání žádosti je v projednávaném případě třeba posunout o 3 - 4 týdny ode dne spáchání trestného činu, neboť nemajetková újma měla žalobkyni vzniknout až s odstupem času. Žalobkyně se o trestném činu, a tedy již z podstaty věci o vzniku újmy, dozvěděla ještě týž den, kdy k trestnému činu došlo. To ostatně sama uvedla v bodu VI. předmětné žádosti. Také v žalobních tvrzeních uvedla, že byla předmětným trestným činem silně zasažena a bezprostředně po činu začala užívat antidepresiva. Z toho plyne, že byla zasažena bezprostředně po činu, že si toto zasažení uvědomovala a v souvislosti s ním začala, a to opět ihned po činu, užívat antidepresiva. Tvrzení, že se o vzniku nemajetkové újmy dozvěděla až s odstupem 3 - 4 týdnů od trestného činu, a to v důsledku nepříznivého psychického stavu, je tak jednoznačně nesprávné a neodpovídá dřívějším tvrzením žalobkyně ani zjištěním žalovaného, že se žalobkyně o trestném činu a o tom, že se v jeho důsledku stala osobou pozůstalou a že jí bezprostředně poté vznikla újma, dozvěděla již dne 4. 11. 2013.
11. Pozdější datum počátku běhu subjektivní lhůty by bylo možno stanovit pouze za předpokladu, že by žalobkyně byla ihned po trestném činu hospitalizována, a to se stavem bezvědomí či s poruchou vědomí, která se svými projevy rovná bezvědomí, a nemohla se tak objektivně o újmě dozvědět, jak se tomu stalo u žadatelky V. S., která utrpěla v důsledku trestného činu těžkou újmu na zdraví a jako doba bezvědomí po traumatu u ní bylo znalcem určeno období od 4. 11. 2013 do plného odtlumení, což bylo ve zdravotní dokumentaci určeno datem 30. 11. 2013. K tomu však u žalobkyně nedošlo. Žalovaný v této souvislosti poukázal na § 25 odst. 1 zákona o obětech trestných činů a uvedl, že s ohledem na skutečnost, že ke zhoršení sociální situace dochází zpravidla bezprostředně po spáchání trestného činu, byla zákonodárcem k uplatnění nároku stanovena prekluzivní lhůta, kterou však žalobkyně zmeškala. Pokud tedy žalovaný

aplikoval § 30 odst. 2 uvedeného zákona, byl tento postup zcela po právu a v souladu se skutkovým stavem.

12. K namítané nezákonnosti napadených rozhodnutí s ohledem na nepřiměřenou délku řízení a nepřiměřenou tvrdost žalovaný uvedl, že není sporu o překročení lhůty stanovené v § 30 odst. 3 zákona o obětech trestných činů, nicméně tato skutečnost neměla vliv na skutková zjištění žalovaného a na právní posouzení věci, a nemohla tak způsobit nezákonnost napadených rozhodnutí. Stejně je tomu i v případě tvrzené nepřiměřené tvrdosti, neboť žalovaný rozhodl zcela dle zákona a v jeho intencích. Pakliže žalobkyni před podáním žádosti marně uplynula stanovená lhůta, není to vinou žalovaného, který v projednávaném případě postupoval v souladu s příslušným právním předpisem.
13. K argumentaci žalobkyně o sdílení společné domácnosti se svým otcem žalovaný podotkl, že ani tato podmínka splněna nebyla. Pokud sama žalobkyně v písemném návrhu na náhradu škody i ve své (svědecké) výpovědi uvedla, že společnou domácnost se zemřelým otcem nesdílela, lze její opačné tvrzení v žalobě považovat za nesouladné se skutečností a účelové. Žalovaný je toho názoru, že nepochybil, jestliže při posouzení této otázky vycházel ze závěrů učiněných orgány činnými v trestním řízení a z tvrzení samotné žalobkyně.
14. Při ústním jednání před soudem konaném dne 10.9.2020 soud rozhodl o spojení obou žalob směřujících proti napadeným rozhodnutím ke společnému projednání s tím, že společné řízení o nich bude nadále vedeno pod sp. zn. 6 A 92/2017. Právní zástupce žalobkyně při jednání zopakoval jednotlivé žalobní námitky a nově namítl, že zamítnutí žádostí žalobkyně je projevem přepjatého formalismu ze strany správního orgánu. Žalovaný se k ústnímu jednání nedostavil; svou neúčast písemně omluvil s tím, že souhlasí s projednáním věci v jeho nepřítomnosti. Zároveň poukázal na závěry vyslovené Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 27.8.2020 vydaném ve věci sp. zn. 6 A 91/2017, který se týkal skutkově shodné věci a byly v něm posouzeny tytéž žalobní námitky.
15. Soud při jednání provedl důkaz výpisem ze zdravotnické dokumentace žalobkyně za období 5.11.2013 – 28.5.2015 vyhotoveným MUDr. L. C.
16. V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:
17. Podle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů právo na peněžitou pomoc má osoba pozůstalá po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, byla-li rodičem, manželem, registrovaným partnerem, dítětem nebo sourozencem zemřelého a současně v době jeho smrti s ním žila v domácnosti, nebo osoba, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu.
18. Podle § 25 odst. 1 věty první zákona o obětech trestných činů peněžitá pomoc spočívá v jednorázovém poskytnutí peněžité částky k překlenutí zhoršené sociální situace způsobené obětí trestným činem.
19. Podle § 28 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů peněžitá pomoc se poskytne na žádost oběti uvedené v § 24 odst. 1 písm. c) v paušální částce 200 000 Kč nebo jde-li o sourozence zemřelého v paušální částce 175 000 Kč; peněžitá pomoc poskytovaná více obětím nesmí ve svém součtu přesáhnout částku 600 000 Kč; pokud by peněžitá pomoc ve svém součtu přesáhla tuto částku, částka poskytovaná každé oběti se přiměřeně zkrátí.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

20. Podle § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká.
21. Podle § 44 odst. 1 správního řádu řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení (dále jen "žádost"), došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.
22. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloby nejsou důvodné. Soudu nezbylo než přisvědčit klíčovému závěru žalovaného, že v obou věcech došlo k prekluzi práva žalobkyně na poskytnutí peněžité pomoci v důsledku marného uplynutí subjektivní dvouleté lhůty pro podání žádosti, která je zakotvena v § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů.
23. Povahou lhůty k uplatnění nároku na peněžitou pomoc obětem trestných činů, které jsou osobami pozůstalými po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, a určením počátku a konce této lhůty se Městský soud v Praze zabýval již v rozsudku ze dne 8. 3. 2017 č.j. 8 A 23/2014 – 95, ve kterém dovodil, že *„není pochyb o tom, že subjektivní i objektivní lhůta jsou lhůtami prekluzivními, po jejichž marném uplynutí žádosti o peněžitou pomoc nelze vyhovět, přičemž správní orgány, i soud, jsou povinny k prekluzi přihlížet z úřední povinnosti, není podstatné, z jakého důvodu nebylo prekludující právo včas uplatněno, právo na peněžitou pomoc uplynutím stanovených lhůt zaniklo ex lege. Uplatnění práva na peněžitou pomoc je jednostranným hmotněprávním nárokem, a proto musela být žádost posledního dne lhůty žalovanému doručena.“* V témže rozsudku soud dospěl k závěru, že *„(p)ro počátek běhu subjektivní lhůty dle citovaného ustanovení je zásadní okamžik, kdy se žalobci dozvěděli o újmě způsobené trestným činem. Není sporu o tom, že o fyzické újmu na zdraví A. B. věděli již v den spáchání skutku, tj. dne 14. 3. 2011, nicméně orgány činné v trestním řízení šetření prováděly v březnu a dubnu 2011. Subjektivní prekluzivní lhůty týkající se peněžité pomoci za takto způsobenou újmu tedy uplynula v dubnu 2013.“* Tento závěr byl následně potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2017 č.j. 6 As 93/2017 - 20, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„(p)rávní úprava skutečnost „dozvěděni se“ o újmě způsobené trestným činem nespojuje s procesním úkonem zahájení trestního stíhání proti konkrétní osobě, či s vyrozuměním o konání výsledku svědků, nýbrž tuto skutečnost spojuje obecně se subjektivním povědomím dotčených osob o tom, že daná újma je důsledkem jednání naplňujícího znaky trestného činu.“*
24. Žalobkyně je nepochybně osobou ve smyslu § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů, neboť její dcera, se kterou žila ve společné domácnosti, zemřela dne ... v důsledku trestného činu. Nesporné je i to, že v důsledku trestného činu týž den zemřel i otec žalobkyně. Újma, která byla žalobkyni trestným činem způsobena, tedy spočívá ve ztrátě dcery a otce. O tom, že její dcera a otec byli zavražděni, se žalobkyně prokazatelně dozvěděla již dne 4. 11. 2013, kdy došlo ke spáchání trestného činu. Tato skutečnost je zřejmá ze svědecké výpovědi samotné žalobkyně zachycené v protokolu o výsledku svědka ze dne 29.11.2013, který je součástí trestního spisu, jenž byl v řízení žalovaným proveden jako důkaz. Svědecká výpověď žalobkyně dokládá, že si nevratné důsledky trestného činu, tedy toho, že ztratila svou jedinou dceru a otce, uvědomila v ten samý den, kdy ke spáchání trestného činu došlo. Již dne 4.11.2013 měla tedy žalobkyně ve smyslu shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu subjektivní povědomí o tom, že jí způsobená újma (smrt její dcery a otce) byla důsledkem trestného činu, k němuž v uvedený den došlo. To,

že se u ní následně rozvinula akutní posttraumatická stresová porucha a na doporučení své ošetřující lékařky začala užívat antidepresiva, jak soud zjistil z výpisu ze zdravotnické dokumentace žalobkyně vyhotoveného MUDr. L. C., nemůže tento závěr nijak ovlivnit.

25. Nelze rovněž přehlédnout, že sama žalobkyně v žádostech o poskytnutí peněžité pomoci v bodě VI., kde měla uvést datum, kdy byl trestný čin spáchán a kdy se dozvěděla o vzniku a rozsahu škody nebo nemajetkové újmy tímto činem způsobené, uvedla jediné datum – ...
26. Soud tak má ve shodě s názorem žalovaného za to, že v posuzovaném případě byl dnem určujícím počátek subjektivní dvouleté lhůty k podání žádosti ve smyslu § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů den ... Dvouletá subjektivní lhůta marně uplynula dne ..., tedy ještě před tím, než byly předmětné žádosti žalovanému doručeny (k tomu došlo dne 9. 11. 2015), a ze zákona tak došlo k zániku práva na poskytnutí peněžité pomoci.
27. Nelze tedy přijmout tvrzení žalobkyně, že se o vzniku újmy, která jí vznikla, dozvěděla až s časovým odstupem 3– 4 týdnů. Žalobkyně touto argumentací pouze reprodukuje názor vyjádřený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2016 č.j. 9 A 162/2015 – 83, který byl následně potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016 č.j. 2 As 134/2016 – 59. Závěry vyslovené soudy v těchto rozsudcích však nejsou na nyní projednávanou věc aplikovatelné, neboť se vztahují ke skutkově zcela odlišné věci, ve které se nejednalo o újmu způsobenou pachatelem trestného činu vraždy a v níž žadatelka o poskytnutí peněžité pomoci byla na rozdíl od žalobkyně sama primární obětí (jiného) trestného činu, nikoliv tedy osobou podle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů.
28. Soud pouze na okraj uvádí, že žalobkyni nikdo nenutil podávat žádost, resp. žádosti o poskytnutí peněžité pomoci bezprostředně poté, co byl trestný čin spáchán. Mohla tak učinit kdykoliv během zákonem stanovené lhůty dvou let, kterou soud považuje za zcela přiměřenou. Jak v tomto směru poznamenal Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku ze dne 11. 10. 2017 č.j. 6 As 93/2017 - 20, *„(b)ez významu podle názoru Nejvyššího správního soudu není ani skutečnost, na kterou ostatně poukázal v odůvodnění napadeného rozsudku i městský soud, že účelem zákona o obětech trestných činů je peněžitá pomoc obětem trestných činů sloužící k překlenutí jejich zhoršené sociální situace, která nastává zpravidla bezprostředně po spáchání trestného činu. Právě s ohledem na to, že je těžko představitelné, aby byla oběť přímo zasažena trestným činem spáchaným v minulosti, byly zákonodárcem k uplatnění nároku stanoveny prekluzivní lhůty. Bylo tedy na žalobcích, aby nezmeškali uběhnutí své subjektivní lhůty.“*
29. Soud dodává, že ke stejnému závěru o prekluzi práva by musel nutně dojít i tehdy, pokud by za den doručení žádostí považoval den 5. 11. 2015, kdy měla dle slov žalobkyně poštovní doručovatelka zásilku doručovat na adresu, kde v té době sídlil odbor odškodňování žalovaného. Z kopie obálky, ve které byly předmětné žádosti o peněžitou pomoc žalovanému odeslány, soud zjistil, že žádosti byly podány k poštovní přepravě dne 3.11.2015, přičemž jako adresát bylo na obálce uvedeno „Ministerstvo spravedlnosti ČR, odbor odškodňování, Hybernská 18, Praha 1, 110 00.“ Z dalšího razítka na obálce „110 07 DEPO PRAHA 702“ s datem 5.11.2015 je zřejmé, že uvedeného dne byla zásilka „doslána“ na adresu sídla žalovaného Vyšehradská 16, Praha 2, kam byla fakticky doručena až dne 9.11.2015, o čemž svědčí razítko Justiční stráže s uvedeným datem. Až toto posledně uvedené datum je nutno považovat za skutečné datum podání žádostí. V souladu s § 44 odst. 1 správního řádu bylo právě tohoto dne, tedy 9.11.2015, kdy žádosti došly

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

žalovanému, zahájeno řízení o obou žádostech. Vzhledem k tomu, že lhůta pro uplatnění práva na peněžitou pomoc je lhůtou hmotněprávní (její zmeškání zákon spojuje se zánikem práva), k jejímu zachování nepostačuje, je-li v rámci této lhůty žádost podána k poštovní přepravě, ale k zachování práva je zapotřebí, aby se žádost nejpozději posledního dne lhůty dostala do faktické dispozice žalovaného, tj. byla mu doručena, což se v projednávané věci nestalo.

30. Neznalost hmotněprávního charakteru uvedené lhůty, který vyplývá ze zákona, žalobkyni neomlouvá. K tomu lze toliko dodat, že žalobkyni byla v průběhu trestního řízení vedeného proti pachateli trestného činu předána základní informace pro oběť trestného činu, v níž byla v souladu se zákonem poučena o tom, že žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do dvou let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká. O tom svědčí ve spise založená kopie žalobkyní podepsaného potvrzení ze dne 5.11.2013 a ze dne 29.11.2013 o převzetí poučení oběti trestného činu – základní informace, ve kterém je uvedeno, že žalobkyni byly ústně sděleny informace podle bodu 1) až 4) tohoto poučení a že další informace podle bodu 5) až 9) (poznámka soudu: mezi tyto další informace patří též informace o lhůtě pro podání žádosti) žalobkyně nežádala sdělit ústně a nebyly jí ústně vysvětleny.
31. K námitce ohledně nepřiměřené délky řízení soud konstatuje, že žalovaný skutečně nevydal napadená rozhodnutí ve lhůtě stanovené k tomu zákonem, avšak tato lhůta je toliko pořádková, a její uplynutí proto nemůže mít za následek nezákonnost napadených rozhodnutí. K namítané tvrdosti rozhodnutí soud podotýká, že zákonem stanovené lhůty k podání žádosti o peněžitou pomoc podle § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů jsou dostatečně dlouhé a jejich dodržení je zcela jistě v silách žadatelů o odškodnění. To, že žalobkyně s podáním žádosti vyčkávala tak dlouho, až uvedenou lhůtu zmeškala, skutečně není chybou žalovaného. Zamítnutí žádosti žalobkyně je jediným možným důsledkem prekluze práva a nelze jej považovat za nepřiměřenou tvrdost ani za přepjatý formalismus ze strany žalovaného.
32. Soud ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j. MSP-334/2015-ODSK-OTC/7 uvádí, že se ztotožňuje i se závěrem správního orgánu, že žalobkyně se svým otcem nesdílela společnou domácnost. Žalovaný v tomto směru právem vyšel ze zjištění, která v rámci dokazování učinil Krajský soud v Ostravě. Ten v rozsudku ze dne 13.8.2014 č.j. 50T 6/2014 – 1378 při rozhodování o nároku poškozené V. S. na náhradu škody způsobené jí usmrcením vnučky D. V. dovodil, že nebyly splněny podmínky uvedené v § 444 odst. 3 písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, neboť provedeným dokazováním bylo zjištěno, že jmenovaná poškozená nežila s D. V. ve společné domácnosti, protože „...manželé S. a manželé V. se svou dcerou bydleli v samostatných bytových jednotkách, což se koneckonců přiznává i v písemném návrhu na náhradu škody...“ Pouhý odkaz žalobkyně na dva výše zmíněné rozsudky Nejvyššího soudu není bez dalšího způsobilý tento závěr zvrátit. Nejvyšší soud v těchto rozsudcích sice připustil vedení společné domácnosti i v situaci, kdy její členové společně bydlí ve více bytech, setrval však na tom, že společná domácnost je spotřebním společenstvím trvalé povahy, a proto společnou domácnost představuje jen skutečné a trvalé soužití, v němž její členové přispívají k úhradě a obstarávání společných potřeb a v němž společně a bez rozlišování hospodaří se svými příjmy. To, že by se svou matkou a otcem v den, kdy došlo ke spáchání trestného činu, sdílela takové spotřební společenství, tj. že by společně a bez rozlišování

hospodařili se svými příjmy, žalobkyně v řízení o žádostech nejen že netvrdila, ale též zhola ničím neprokázala, a neučinila tak ani v průběhu řízení před správním soudem.

33. Soud tedy neshledal žaloby důvodnými, a proto je obě podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
34. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve třetím výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 10. září 2020

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu